

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E

Národní technická knihovna
National Library of Technology

Cestovní zpráva

IGeLU 2023 Annual Conference

KU Leuven, Faculty of Social Sciences, Leuven, Belgium

11. 09. 2023 - 14. 09. 2023

Účastníci:

Jan Kolátor [systémový knihovník, odd. 48]

Martin Kybal [vedoucí oddělení knihovních systémů, odd. 48]

Jiří Pavlík [specialista online služeb, odd. 44]

datum zpracování: září 2023

1. Účel cesty

Účast zaměstnanců NTK na pravidelné konferenci IGeLU (International Group of Ex Libris Users). Jde o klíčovou konferenci pro knihovny využívající nástroje od společnosti Ex Libris Ltd. (resp. Clarivate). Jsou zde prezentovány novinky u více jak desítky jejích produktů. Řada z těchto produktů je využívána i v NTK, případně se zvažuje jejich využití pro projekt PNG.

2. Časový průběh cesty

10. 9.	odjezd z Prahy do Lovaně
11. 9. – 13. 9.	účast na konferenci IgeLU
14. 9.	účast na Developer's Day
14. 9.	odjezd z Lovaně do Prahy

3. Průběh navštívené akce / jednání

První tři dny proběhla konference a následoval tzv. Developer's Day, na kterém vybrané knihovny prezentovaly produkty a nástroje, které si samy vyvinuly nad stávajícími řešeními.

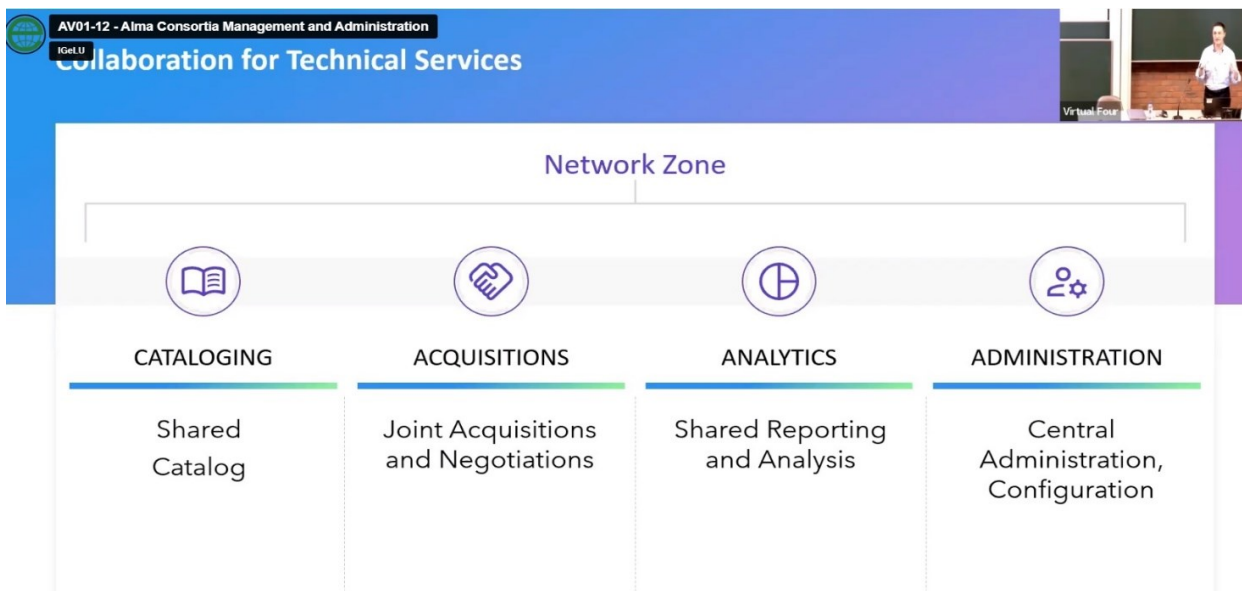
Vybrané příspěvky z konference

National Library of Poland – building of the library network in Poland with Alma and Primo (Szymon Cierpisz, Librarian, National Library of Poland)

Příspěvek popisující vznik a fungování Polského konsorcia. Na začátku projektu došlo k výběru zapojených knihoven, národní knihovna měla od začátku velmi silnou pozici, což se projevilo v direktivním řízení nastavovaných pravidel. V první vlně zapojovali 4 knihovny, s celkem 11,5 mil záznamy (bib. a autorit). Po doladění se přidávaly další, větší i malé, a implementace s tímto rozdělením pracuje. V Institucionální zóně (IZ) jsou všechny knihovny v okrese, týká se to malých veřejných knihoven. Větší knihovny mají vlastní IZ. Před importem probíhají 2 testovací migrace. Při procesu slučování záznamů dochází k rozdělení do tří skupin (unikátní, deduplikované, kandidáti – záznamy, s kterými musí pracovat knihovník). V projektu se na všech úrovních projevuje, že je veden národní knihovnou - autoritativní přístup, nastavení globálních metodik, podpora knihoven různých typů.

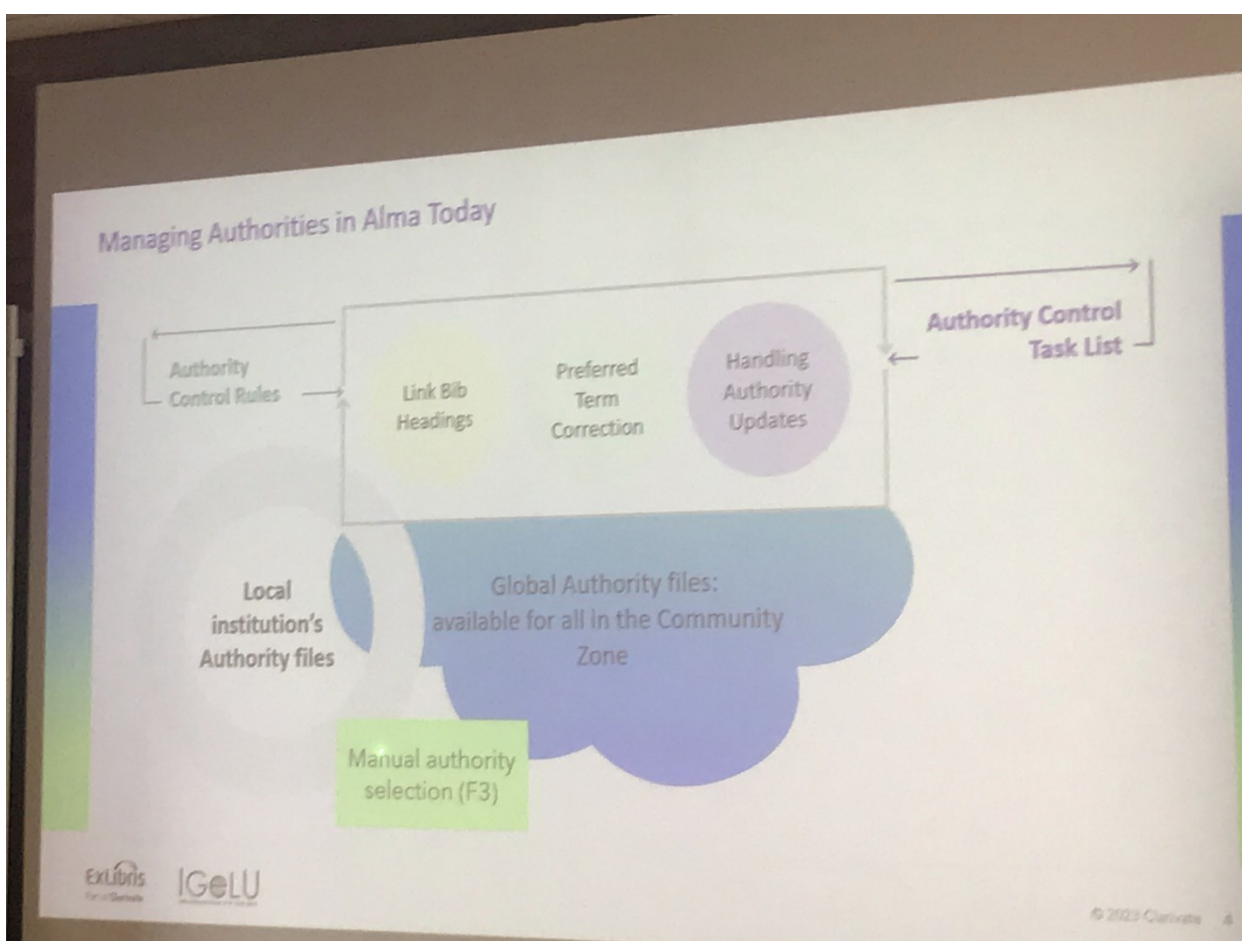
Alma Consortia Management and Administration (Erez Shabo, Product Owner, Ex Libris / Clarivate)

Podpora konsorcií je stále předmětem vývoje, mj. též na základě tlaku již fungujících konsorcií. V Almě se rozpoznávají 2 druhy kooperací: uživatelské služby (sdílené discovery a fulfillment) a technické služby (sdílená akvizice a katalogizace, centrální nastavení). Projektu CARDS by se týkaly oba tyto druhy. Platformou pro kooperaci zapojených institucí je síťová zóna. Pracuje se na podpoře pro "Central office" - centrální administrativní jednotku celého konsorcia s možností centrálního nastavení pravidel a hromadného propisování těchto pravidel do jednotlivých instancí.

Reimagining Alma Authorities - Lili Daie (Alma Product Manager)

Na autoritách se v Almě pracuje, v poslední době byla přidáné funkce „nerovná se“, hledání autorit v poli 024, schopnost procházet autority pomocí preferovaných a nepreferovaných termínů. Alma authority focus group vede Liz Bodian (Brandeis University). Priorita je posun linkování od textových řetězců k číselným identifikátorům, u textů narazili na problém s diakritikou. Snaha integrovat The VIAF® (Virtual International Authority File). V roce 2024 se bude pracovat na UX procházení autorit. Cílem zlepšení autorit je dopracovat se k „link open data“ modelu.

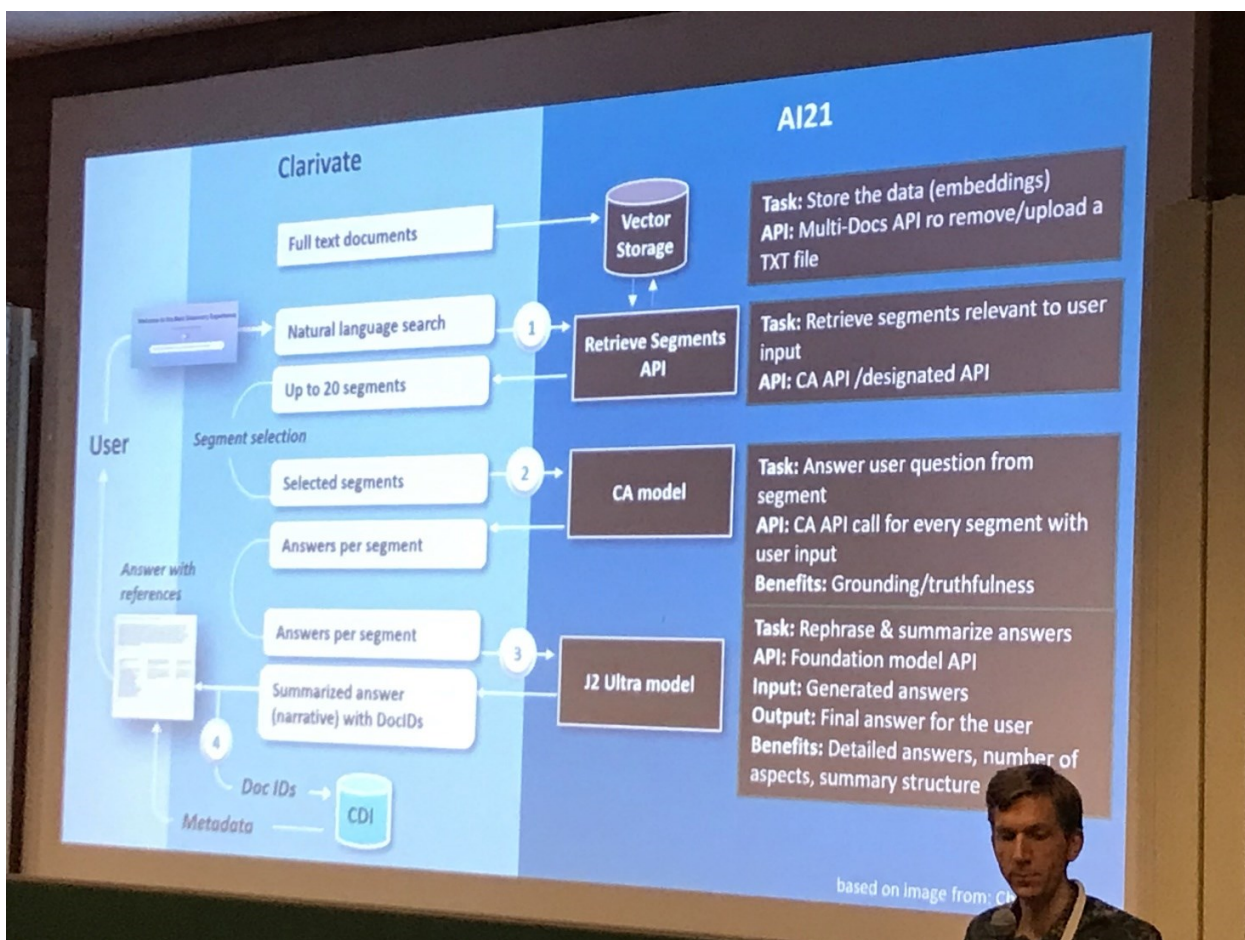
Swisscovery's usability, what a discovery! (Aronne Watkins, Jürgen Kussow, SLSP) Data is not information (Mehmet Celik, Catholic University Leuven / LIBIS)

SLSP má v discovery 1 centrální a 70 institucionálních pohledů. Vyhodnocení úspěšnosti SLSP se provádělo pomocí dotazníku (osloveno bylo 603 uživatelů), kvantitativních metod a usability testů. V rámci dotazníku byli uživatelé dotázáni na spokojenost s jednotlivými částmi Discovery. Celkově převažuje mezi uživateli spokojenost s tímto řešením, považují ho za inovativní. Uživatelé nepoužívají bookmarks, zadají Swisscovery do google a použijí národní pohled. Rozdíl mezi národním pohledem a institucionálními mnohdy nechápu. Uživatelé mají problém s nalezením správné fasety, nechápu rozdíly mezi fasetami. Existuje 5 jazykových verzí, uživatelé často nechápu rozdíly v pojmenování téhož v různých jazycích. Uživatelské konto pozitivně je vnímané, problém není ani s mnoha variantami přihlášení (více providerů).

Vybrané příspěvky z Developer's Day:

Next Discovery Experience / Wim Horinga

Jedna ze stěžejních přednášek se věnovala zapojení AI pro potřeby Discovery nástrojů společnosti Clarivate. Přednášející ukázal samotné fungování AI21 pro vyhodnocení dotazu, ale i model J2 Ultra pro sumarizaci odpovědi a následně i obohacení odpovědi o reference, což má být stěžejní výhoda tohoto nástroje oproti obecným nástrojům jako je ChatGPT. Pro vývoj jsou použity volně dostupné nástroje: <https://render.com/docs>, pro psaní kódu autor také použil AI (copilot, chatGPT, phind.com). Celý projekt je veřejně přístupný na: <https://github.com/Wimpje/next.discovery>.

Primo VE Basic Normalization Rules Workshop (BenYishai Ze'evi, Ex Libris Ltd.)

Workshop probíhal simultánně s akcí Developer's Day a umožnil detailní pohled na nastavení normalizací bibliografických dat. Byl ukázán postup na hromadné úpravy dat v Almě a následné mapování Prima pro zobrazení. Bylo podrobně vysvětleno psaní mapovacích pravidel pro Primo VE ve struktuře (pravidlo .. when .. then .. end) a funkce indexů a z nich vytvářených facet v Primo VE.

How can you enable self-loan for patrons with no security issue? / Guy Shahaf

Na přednášce bylo prezentováno řešení na samoobslužné výpůjčky vyvinuté v Izraelském technologickém institutu. Řešení nazvali LIBLend a je založeno na UHF technologii, kterou si vyhodnotili jako levnější. Podařilo se jim získat Java SDK a s jeho pomocí po roční práci navrhli vlastní SW pro selfcheck a bezpečnostní brány. Autentikace na selfchecku je řešena pomocí QR kódu a telefonu, identifikace dokumentu je pomocí načítání čárového kódu. Při průchodu bránou dochází k přímému dotazu do knihovního systému, sejmutí záznamu z kamerového systému a odeslání obsluhy emailem. Řešení je technologicky zajímavé, ale nepodporuje prakticky žádné doporučené standardy.

4. Závěry / shrnutí

Přínosem letošního ročníku byla možnost osobního setkání a výměny informací s kolegy z českých i zahraničních knihoven, kteří mají na starosti provoz a rozvoj knihovních systémů. Oficiální informace o jednotlivých produktech a jejich vývoji byly doplněny informacemi o praktických zkušenostech knihoven a konsorcií knihoven, které s nástroji pracují.

Letošní ročník se v programu výrazně zaměřoval na vývoj AI a jeho plánované zapojení do procesů knihoven. Nejvíce příspěvků se věnovalo cloudovým nástrojům na správu zdrojů (Alma, Primo). Klasický knihovní systém (Aleph) již neměl v příspěvcích velké zastoupení vzhledem k tomu, že jeho vývoj je prakticky ukončen.

S ohledem na probíhající projekt CARDS proto byla účast zástupců NTK na této konferenci velkým přínosem.

5. Dokumentace

Informace o konferenci: <https://igelu.org/event/igelu-2023-conference/>

Program konference: <https://mtgsked.com/p/1523/c>

Prezentace jsou průběžně vystavovány na: <https://igelu.org/archive-of-presentations/2023-leuven/igelu-2023-presentations/>

6. Anotace

Konference IGELU je místem k setkávání systémových knihovníků, datových a IT specialistů z knihoven provozujících nástroje od společnosti Clarivate s jejími zástupci a k předávání informací o nových nástrojích a probíhajícím vývoji. Dále slouží k výměně znalostí a zkušeností mezi jednotlivými účastníky, kteří často ve svých knihovnách řeší obdobné problémy. Nosným tématem tohoto ročníku byla umělá inteligence a redesign služeb.